

[Ole Bjørn Kraft.]

sætte nogle Bemærkninger af en mere politisk Karakter, og jeg vil da først vende mig til det Valgresultat, som fremkom i Foraaret. Der var jo sikkert ikke nogen, der ikke havde ventet, at Folkepartiet skulde lide et Nederlag ved dette Valg, men der er sikkert mange, der er blevet forbavset over, at Nederlaget blev saa stort, som det blev. Der er jo ingen Tvivl om, at maalt af Vælgerne led det konservative Folkeparti et alvorligt Nederlag, den konservative Politik blev dømt ved Valget. Men nu er der mange, der paa Grundlag af denne Kendsgerning drager den Slutning, at saa var den konservative Politik ogsaa forfejlet og urimelig og angribelig. Der er ogsaa Konservative, der har villet sige noget saadant. Men det er i Virkeligheden i det mindste en ganske ukonservativ Tænkemaade at ville lade et enkelt Valgs Resultat være bestemmende for Bedømmelsen af den førte Politik. Det vilde i Sandhed være ublide Kaar for Politikerne, hvis de ikke havde anden Domstol at indtanke deres Handlinger for end det tilfældige Tribunal, der sammensættes ved et enkelt Valg. Selv om Vælgerne under den lige og almindelige Valgret har Afgørelsen af, hvem de vil give Indflydelse, og hvem de vil fratage Indflydelse, saa vil det være urimeligt at skjule den Kendsgerning, at deres Dom ikke kan være endelig, men er øjeblikks- og stemningspræget, hvoraf ogsaa følger, at den hyppigt griber fejl, forkaster, hvad den burde have opretholdt, giver Magten til de uværdige og, idet den forfølger Formaal, der er Sagen uvedkommende, skader, hvad den burde have gavnet. Men deraf følger ogsaa, at Vælgernes Mening er meget skiftende, og at en Afgørelse, som bliver truffet ved det ene Valg, bliver kuldkastet ved det næste, og derigennem kan man have et Haab om, at der finder en Udjævning Sted, saa de alvorligste Følger af en Fejl i Vælgernes Tilkendegivelse efterhaanden kan blive rettet. Men selv om der nu ikke skulde indtræffe nogen Ændring i Vælgernes Opfattelse af den konservative Politik paa dette Omraade — skønt jeg skulde tro, at det i og for sig er sandsynligere, end mange maaske tror, fordi dette Valg paa mange Maader var et Stemnings- og Panikvalg —, saa maa enhver konservativ Politiker, der

har Medansvaret for den førte Politik, være berettiget til at hævde, at det kun er for Tiden afgjort, om den Politik, der førte til Valget, ogsaa var forkastelig under Historiens Synsvinkel. Thi det Ansvar, en Politiker efter min Opfattelse skal bære, er ikke i første Række Ansvaret for, om hans Parti gaar frem, eller det ikke gaar frem, men derimod Ansvaret overfor Realiteten i det Spørgsmaal, der skulde træffes Afgørelse i, og først, naar man har bragt sit Ansvar i det Forhold paa det rene, kommer Ansvaret overfor den anvendte Taktik. Kun hvis han bliver sig bevidst, at det har været muligt at anvende en anden Taktik uden at have bragt sig i Modsætning til sit Ansvar overfor Sagen, maa han overfor sin Personlighed erklære sig for skyldig, men bliver det hans Overbevisning, at det ikke var politisk muligt at gaa anden Vej end den betraadte, uden at han maatte tage et Medansvar for en Udvikling, hvis Følger overfor Nationen han ikke kunde bære, saa var der ikke andet for ham at gøre end at handle, som han gjorde. Det er den Situation, jeg mener, de konservative Politikere befinder sig i. Man siger ganske vist nok, at Politik er det muliges Kunst. Men deraf bør man ikke lade sig forlede til at tro, at det at gennemføre det i Øjeblikket mulige alene er Politik. Hvis taktiske Overvejelser altid skal have Overvægten og en Kamp afgøres indenfor en enkelt Samlings Tidsrum, vil den Dag i Virkeligheden ikke være fjern, hvor Politik vil miste enhver Interesse.

Det bliver nu sagt, at Valget var fældende for Forsvarssagen, at nu foreligger der en Vælgertilkendegivelse, der klart og utvetydigt har afgjort Forsvarssagens Skæbne. Jeg mener, det er en gal Betragtningssmaade. Jeg mener, det positivt kan paavises, at blandt Aarsagerne til Valgets Resultat var foruden Forsvarssagen ogsaa en Række andre store og vigtige Spørgsmaal. Jeg tror i det hele taget ikke, at Vælgerne i Virkeligheden ved dette Valg har stemt for Nedrustning. De har paa en Række Omraader stemt imod Nedskaering, imod Passivitet overfor Erhvervspolitikken, men om de ved en anden Lejlighed, hvis de faar den, vil stemme for Forsvaret, kan først det kommende Valg afgøre.

Det følger af disse Bemærkninger, at